

KARTA KURSU

Nazwa	Historia środowiska przyrodniczego i kulturowego
Nazwa w j. ang.	<i>A natural and cultural environmental history</i>

Koordynator	prof. dr hab. Krzysztof Bąk	Zespół dydaktyczny
		prof. dr hab. Krzysztof Bąk
Punktacja ECTS*	2	

Opis kursu (cele kształcenia)

Student zdobywa wiedzę o procesach transformacji powierzchni Ziemi w wyniku zmian naturalnych i gospodarczej działalności człowieka. Wykład łączy zagadnienia o charakterze interdyscyplinarnym ucząc samodzielnego myślenia w celu przewidywania przyszłych zjawisk przyrodniczych i społecznych jako konsekwencji podejmowanych działań przez człowieka np w zrozumieniu możliwości i ograniczeń w użytkowaniu odnawialnych i nieodnawialnych zasobów przyrodniczych.

Warunki wstępne

Wiedza	Podstawowa wiedza z zakresu topografii, geologii, geomorfologii, hydrologii, oceanografii i klimatologii
Umiejętności	Brak warunków
Kursy	Brak warunków

Efekty uczenia się

Wiedza	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
--------	-----------------------------	-------------------------------------

	W01, Zna relacje zachodzące między człowiekiem a środowiskiem przyrodniczym i powiązania z procesami osadniczo-gospodarczymi w różnych okresach czasowych	K_WG05
	W02, Posiada wiedzę nt. zmian środowiskowych spowodowanych rozwojem rolnictwa i przemysłu, w tym eksploatacją zasobów surowcowych	K_WG06
	W03, Rozumie przyczyny i zna historię zmian klimatycznych w czasach historycznych oraz potrafi wskazać ich powiązania z procesami osadniczymi i gospodarczymi	K_WG04, K_WG05

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Umiejętności	U01, Ocenia społeczne znaczenie różnych procesów i zjawisk przyrodniczych w oparciu o samodzielnie poszerzoną wiedzę i analizę informacji naukowych	K_UO01
	U02, Potrafi posługiwać się właściwą terminologią w odniesieniu do środowiska przyrodniczego i kulturowego oraz potrafi formułować z ich wykorzystaniem wypowiedzi ustne i pisemne poprawnie argumentując swoje stanowisko.	K_UW04, K_UW06

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Kompetencje społeczne	K01, Zdolny do krytycznego oceniania, w świetle własnej wiedzy, informacji związanych ze zmianami środowiskowymi, zasobami surowcowymi w powiązaniu ze zmianami kulturowymi w ujęciu historycznym	K_KK01,
	K02, Dostrzega potrzebę ochrony dziedzictwa przyrodniczo-kulturowego i wskazuje znaczenie wiedzy geograficznej i historycznej dla zrównoważonego rozwoju społeczeństw	K_KR01,
	K03, Świadomy, że rzetelne dokumentowanie faktów jest niezbędne dla ich efektywnego wykorzystania w działalności człowieka	K_KR01, K_K01

Organizacja		
Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia w grupach

	(W)	A	K	L	S	P	E
Liczba godzin	20						
	Z						

Opis metod prowadzenia zajęć

Wykłady będą prowadzone w formie stacjonarnej oraz częściowo w terenie.

Formy sprawdzania efektów kształcenia

	E – learning	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny	Projekt grupowy	Udział w dyskusji	Referat	Praca pisemna (esej)	Egzamin ustny	Zaliczenie pisemne	Inne
W01												X	
W02												X	
W03												X	
U02								X				X	
U03								X				X	
K01								X					
K02								X					
K03								X					

Kryteria oceny

Zaliczenie z wykładów uzyskuje student, który uczestniczył w 80% zajęć i uzyskał pozytywną ocenę z kolokwium zaliczeniowego

Uwagi

Wykłady (w tym ich część terenowa) są obowiązkowe – kontrola frekwencji

Treści merytoryczne

1. Zmiany w środowisku przyrodniczym na Ziemi w późnym plejstocenie i holocenie; czynniki naturalne działające stopniowo i gwałtownie.
2. Ewolucja hominidów; elementy, przyczyny i etapy zmian ewolucyjnych u *Homo sapiens*; kontynentalna migracja *H. sapiens* i jej przyczyny; zmiany światowej populacji *H. sapiens*; kapsuła czasu.
3. Metody paleoklimatyczne w odtwarzaniu zmian środowiskowych i procesów gospodarczych; granica

plejstocenu i holocenu; $d^{18}O$ i jej zmiany; analizy palinologiczne; warwostratygrafia; dendrochronologia.

4. Początki rolnictwa i hodowli; wpływ rolnictwa na środowisko; wylesianie i jego wpływ na środowisko; współczesne pożary lasów i ich konsekwencje dla środowiska.

5. Archeologia: podział prehistorii na epoki (Polska vs świat); narzędzia kultur paleolitu; kopalnie krzemieni; wybrane stanowiska archeologiczne paleolitu i neolitu w Polsce.

6. Neolityczne ekspansje człowieka w obszarze śródziemnomorskim i w Polsce; zasiedlenie delty Nilu, piramidy egipskie; zasiedlenie delty Wisły, osada łowców fok.

7. Środowisko przyrodnicze Krakowa i okolic oraz jego zmiany w czasach historycznych (część terenowa).

Słowniczek (w języku angielskim)

zmiany środowiskowe w czwartorzędzie - Quaternary environmental changes; społeczności prehistoryczne - prehistoric communities; uprzemysłowienie – industrialisation, wpływ rolnictwa na środowisko - environmental impact of agriculture; wpływ osadnictwa europejskiego na środowisko przyrodnicze; environmental effects of European settlement; zróżnicowanie zasobów naturalnych - diversity of natural resources; ewolucja hominidów – hominid evolution; narzędzia kultur paleolitu - tools of Paleolithic cultures

Wykaz literatury podstawowej

- Mannion A.M., Zmiany środowiska Ziemi. Historia środowiska przyrodniczego i kulturowego, Wyd. Nauk. PWN, Warszawa 2001.
- Cowie J., Zmiany klimatyczne. Przyczyny, przebieg i skutki dla człowieka i środowiska Ziemi. Historia środowiska przyrodniczego i kulturowego, Wyd. Nauk. PWN, Warszawa 2001.

Wykaz literatury uzupełniającej

- Diamond J., Upadek. Dlaczego niektóre społeczeństwa upadły, a innym się udało, Prószyński i S-ka, Warszawa 2005.
- Diamond J., Strzelby, zarazki, maszyny. Losy ludzkich społeczeństw, Prószyński i S-ka, Warszawa 2010.
- Fernandez-Armesto F., Cywilizacje. Wyd. Nauk. PWN, Warszawa 2008.
- Makohonienko M., Makowiecki D., Kurantowska Z., (red.) Studia interdyscyplinarne nad środowiskiem i kulturą w Polsce. Bogucki Wydawnictwo Naukowe, Poznań 2007.
- Starkel L. (red.), Geografia Polski. Środowisko przyrodnicze. Wyd. Nauk. PWN, Warszawa 1991.

Bilans godzinowy zgodny z CNPS (Całkowity Nakład Pracy Studenta)

liczba godzin w kontakcie z prowadzącymi	Wykład	20
	Konwersatorium (ćwiczenia, laboratorium itd.)	-
	Pozostałe godziny kontaktu studenta z prowadzącym	2
liczba godzin pracy studenta bez kontaktu z prowadzącymi	Lektura w ramach przygotowania do zajęć	18
	Przygotowanie krótkiej pracy pisemnej lub referatu po zapoznaniu się z niezbędną literaturą przedmiotu	-

	Przygotowanie projektu lub prezentacji na podany temat (praca w grupie)	-
	Przygotowanie do egzaminu/zaliczenia	10
	Ogółem bilans czasu pracy	50
	Liczba punktów ECTS w zależności od przyjętego przelicznika	2